

[Time: 3 Hrs]		[Marks:100]
Please check whether you have got the right question paper.		
N.B:	1. All question are compulsory. 2. Figures to the right indicate full marks. 3. Draw neat and clear diagrams wherever applicable. 4. Students answering in the regional language should refer in case of doubt to the main text of the paper in English.	

Q.1	(A)	Choose and rewrite the correct option for the following: (Any 10) i) If two variables move in same direction then they have _____. A. Positive relationship B. Negative relationship C. Maximum and minimum relationship D. no relationship ii) What will be the meaning of f, if $C=f(Y)$? A. Function B. equation C. Variable D. Consumption iii) Exact relationship between two variable is explained by _____. A. an equation B. a function C. variable D. marginal revenue iv) Demand can increase due to _____. A. Increase in price B. Increase in expenditure C. Increase in income D. Increase in saving v) Generally forecasting classifieds onto.... Groups. A. Short run, Medium term, long-term B. Financial and marketing C. Accurate, false, average D. One , Two, Three vi) Which of the following does not meet the demand forecasting? A. Opinions of expertise B. Delphi method C. Consumer's survey D. Currency average vii) ISO Cost line also known as a producer'sLine. A. Expenditure B. Budget C. Production D. Capital viii) When TP is maximum, MP is.....	10

	A. Zero B. Negative C. Maximum D. Constant ix) In production function occurs the inter-relationship between..... A. Goods & services B. Inputs & outputs C. Utility & satisfaction D. Consumption & savings x) Replacement cost is incurred to _____. A. Replace the workers B. Replace the raw material C. Replace the capital D. Replace the rent xi) In the long run, all costs are A. Constant B. Fixed C. Variable D. Equal xii) Economic costs equal to _____ cost. A. Implicit & Explicit B. Direct & Indirect C. Internal & External D. Raw Material & Finished Goods	
(B)	State whether the following statements are True or False (Any 10) i) Function specifies the direction of relation between two or more variables. ii) Total revenue is calculated by multiplying price and quantity. iii) Shift in supply takes place due to changes in price factors. iv) The demand for a commodity is an independent variable, while its determinants factors are the dependent variables. v) The market demand curve under perfect competition is downward sloping. vi) The value of elasticity between two complementary goods is negative. vii) In the Long run production function there is no distinction between fixed and variable factors. viii) The Law of returns to scale is a short run production function theory. ix) Iso-cost line shows the different combinations of factors that will result in the different level of total cost. x) The original money value spent at the time of purchasing of an asset is called historical cost. xi) Implicit cost is the direct cash payment made by the firm for purchasing various factors of production. xii) Long run average cost curve is also called as an envelope curve.	10
Q.2	Answer any two of the following:	15
(A)	Explain meaning and scope of business economics.	
(B)	Explain the concept of Market Demand.	
(C)	What are the effects of changes in supply on equilibrium?	
Q.3	Answer any two of the following:	15

	(A)	Explain various degrees of price elasticity of demand.	
	(B)	Explain the meaning and significance of demand forecasting.	
	(C)	Explain the Law of Demand.	
Q.4		Answer any two of the following:	15
	(A)	Explain the properties of Iso-quant curve.	
	(B)	Explain the concept of Internal economies of scale.	
	(C)	Write a note on Economies of scope.	
Q.5		Answer any two of the following:	15
	(A)	Discuss relationship between Average Cost (AC) and Marginal Cost (MC).	
	(B)	Explain the concept of Break-even analysis.	
	(C)	Discuss the application and limitations of Break-even analysis.	
Q.6		Write notes on the following: (Any 4)	20
	(A)	Marginalism	
	(B)	Promotional elasticity of demand	
	(C)	Short run production function	
	(D)	Expansion path	
	(E)	Diseconomies of scale	
	(F)	Learning curve	

[वेळ: ३ तास]	[गुण: १००]
कृपया तुम्हाला योग्य प्रश्नपत्रिका मिळाली आहे का ते तपासा.	
सूचना: १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत. २. उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात. ३. प्रादेशिक भाषेत उत्तर देणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी शंका असल्यास पेपरच्या मुख्य मजकुराचा इंग्रजीमध्ये संदर्भ द्यावा.	

प्र.१	अ) खालील प्रश्नाचे योग्य पर्याय निवडा. (कोणतेही १०) i) जेव्हा दोन चलानां मध्ये एकाच दिशेने बदल होतो तेव्हा त्या दोन चला मध्ये कुठल्या पद्धतीचा सहसंबंध दर्शवला जातो? अ) धनात्मक संबंध आ) ऋणात्मक सहसंबंध इ) महत्तम आणि न्यूनतम सहसंबंध ई) सहसंबंध नसणे ii) $C=f(Y)$, तर f चा अर्थ अर्थशास्त्र मध्ये काय असतो? अ) कार्यात्मक फल आ) समीकरण इ) चल ई) उपभोग iii) दोन चलां मधील संबंध गणितीय मूल्य द्वारे सत्य केला जातो तेव्हा _____ ची मदत घेतली जाते. अ) समिकरणाची आ) कार्यात्मक फलाची इ) चलाची ई) सीमांत संबंधाची iv) मागणीत..... मुळे वाढ होऊ शकते. अ) किंमत वाढीमुळे आ) खर्च वाढीमुळे इ) उत्पन्न वाढीमुळे ई) बचत वाढीमुळे v) सर्वसाधारणपणे अनुमानाचे वर्गीकरण हे..... गटात केले जाते. अ) अल्पकाल, मध्यमकाल, दीर्घकाल आ) वित्तीय आणि विपणन इ) बरोबर चूक सरासरी ई) एक, दोन, तीन vi) खालीलपैकी कोणता प्रकार हा मागणी अनुमानात येत नाही?	१०

	अ) तज्ञांची मते आ) डेल्टा पद्धत इ) ग्राहकांचे सर्वेक्षण ई) चलन सरासरी vii) समखर्च रेषा ही उत्पादकांची..... रेषा म्हणूनही ओळखली जाते. अ) खर्च आ) अंदाजपत्रक इ) उत्पादन ई) भांडवल viii) जेव्हा एकूण उत्पादन महत्तम असते तेव्हा सीमांत उत्पादन..... असते. अ) शून्य आ) ऋणात्मक इ) जास्तीतजास्त ई) स्थिर ix) उत्पादन फलनात..... मधील आंतरसंबंध आढळतो. अ) वस्तू व सेवा आ) आदाने व प्रदाने इ) उपयोगिता व समाधान ई) उपभोग आणि बचत x) बदली खर्च _____ ला केला जातो. अ) कामगार बदल आ) कच्चा माल बदल इ) भांडवल बदल ई) भाडे बदल xi) दीर्घ कालावधीत, सर्व खर्च अ) सातत्य आ) स्थिर इ) बदलते ई) समान xii) आर्थिक किंमत हि _____ खर्चाच्या समान असते. अ) अव्यक्त व व्यक्त आ) प्रत्यक्ष व अप्रत्यक्ष इ) अंतर्गत व बह्यंतर्गत ई) कच्चा माल व पक्का माल	
ब)	खालील विधाने चूक की बरोबर ते सांगा. (कोणतेही १०) i) दोन किंवा अधिक चलांमधील कार्य / फल त्यांच्या संबंधाची दिशा निर्दिष्ट करते.	१०

	ii) एकूण प्राप्ती हि किंमत व नग यांचा गुणाकार करून मोजली जाते. iii) वस्तूच्या पुरवठ्यातील बदल हा वस्तूच्या किंमतीतील बदलामुळे होतो. iv) वस्तूची मागणी हे स्वतंत्र चल आहे तर त्याचे निर्धारित घटक हे अवलंबित चल आहेत. v) पूर्ण स्पर्धेतील मागणी वक्राचा उतार हा खालच्या दिशेने असतो. vi) दोन पूरक वस्तूंमधील लवचिकतेचे मूल्य हे ऋण असते. vii) दीर्घकालीन उत्पादन फलनामध्ये स्थिर व परिवर्तनीय घटकांमध्ये फरक नसतो. viii) प्रमाणफलाचा नियम हा अल्पकालीन उत्पादन फलन सिद्धांत आहे. ix) सम-खर्च रेषा ही घटकांचे विविध संयोजन दर्शविते ज्यामुळे एकूण खर्चाचे भिन्न स्तर होतात. x) मालमत्ता खरेदी करताना खर्च केलेल्या मूळ पैशाच्या मूल्याला ऐतिहासिक खर्च म्हणतात. xi) निहित खर्च म्हणजे उत्पादनसंस्थेने उत्पादन घटकांच्या खरेदीसाठी केलेली थेट रोख रक्कम. xii) दीर्घकालीन सरासरी वक्राला संवष्टन वक्र असेही म्हणतात.	
प्र.२	खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.	१५
	अ) व्यावसायिक अर्थशास्त्राचा अर्थ व व्याप्ती स्पष्ट करा.	
	ब) बाजार मागणीची संकल्पना स्पष्ट करा.	
	क) बाजार पुरवठ्यातील बदलाचे बाजार संतुलनावर काय परिणाम होतात?	
प्र.३	खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.	१५
	अ) मागणीच्या किंमत लवचिकतेच्या विविध श्रेण्या स्पष्ट करा.	
	ब) मागणीच्या अनुमानाचा अर्थ व महत्त्व स्पष्ट करा.	
	क) मागणीचा सिद्धांत स्पष्ट करा.	
प्र.४	खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.	१५
	अ) समवृत्ती वक्राचे गुणधर्म स्पष्ट करा.	
	ब) पेढीच्या अंतर्गत बेचती संकल्पना स्पष्ट करा.	
	क) परिमाणानुसारी मितव्यय व्याप्ती वर टीप लिहा.	
प्र.५	खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.	१५
	अ) सरासरी खर्च व सीमांत खर्च यावरील संबंधावर चर्चा करा.	
	ब) सम-खर्च प्राप्ती बिंदू विश्लेषण संकल्पना स्पष्ट करा.	
	क) सम-खर्च प्राप्ती बिंदू विश्लेषण संकल्पनेचा वापर व मर्यादा याची चर्चा करा.	
प्र.६	खालील बाबींवर टीपा लिहा. (कोणत्याही ४)	२०
	अ) सीमांतवाद	
	ब) मागणीची प्रवर्तन लवचिकता	
	क) अल्पकालीन उत्पादन फलन	
	ड) विस्तार पथ	
	इ) परिमाणानुसारी अमितव्ययता	
	ई) विद्वत्ता वक्र	